

i saadanne Tilfælde har Præsternes Attest at holde sig til, saa vide vi dog ogsaa, at en Præsteattest efter den bestaaende Lovgivning kan modbevise ved et gyldigt Thingsvidne, og vi have jo endog en Cancelliskrivelse af 21de Juli 1835, som siger, at selv i det Tilfælde, at Præstens og Kirkesangerens Ministerialbøger stemme overeens, saa kan dog Modbevitts ordentligviis føres ved Thingsvidne, men Thingsvidne føres ved de Personer, som den ærede Ordfører ved 2den Paragraph kaldte Drengene. Jeg har ikke talt om 6 Drengene, der skulde attestere det borgerlige Egteskabs Indgaaelse, men jeg har talt om 6 Personer, der besidde de til at aflægge Ed efter Statens Love nødvendige Egenskaber; om den bestaaende Lovgivning nu modtager Drengens Ed som gyldig eller ikke, derom er ikke nu Tale; jeg har, da jeg skrev mit Lovforslag, respecteret den bestaaende Lovgivning om Eds Aflæggelse for Retten, og jeg troer, at saalange Staten indrømmer Mennesker indtil en vis given Lævalder at aflægge Ed i de Retsager, der angaae Menneskenes Allerhelligste paa Jorden, deres Gte, deres hele timelige Velvære, saalange skulle vi ogsaa respectere den borgerlige Lovgivning, og saalange skulle vi ikke stille os imod Staten og, kastende Brag paa dens Thingsvidner, sige, at Livets helligste Sager afgjøres ved Drengens Ed. Jeg troer overhovedet ikke, det er med disse Vaaben, vi skulle fægte i denne Sag; men naar der forøvrigt tales om Ulemper, som skulle fremgaae for Staten af mit Forslag, saa beroer det jo paa Staten selv at drage den Linie, indenfor hvilken den vil lade de bestaaende Troessamfund ordne deres Sager (Hør!). Det blev anført, at det var en utilbørlig Frihed, der indrømmedes Præsterne, at det skal tillades dem at negte at vie Personer, som høre til forskjellige Troessamfund; jeg troede, at naar der blev givet en Lov om Troessfrihed, saa skulde denne Lov ogsaa gjælde for Præsterne, ligesaavel som den gjælder for Menighedsmedlemmerne, og jeg troer, at det, der fra den ærede Ordførers Side blev talt om Samvittighed, og det, hvorved Samvittighederne beværes, ligesaa vel maa gjælde for Præsternes Samvittighed som for de øvrige Menigheds-

medlemmers Samvittighed, thi vi maae dog vel erindre, at Præsterne i den lutheriske Kirke ogsaa ere Menighedsmedlemmer, og kunne gjøre Fordring paa Deelagtighed i disses Rettigheder, og som Medlem af Menigheden maa ogsaa han have Ret til at fordre Religionsfrihed og Samvittighedsfrihed. Naar det dernæst blev uttret fra den samme ærede Ordfører med Hensyn til Trolovelsen, at der var den samme Betænkelighed ved Trolovelsen som ved Vielsen med Hensyn til Samvittigheden, saa var det muligt, at jeg heri har misforstaaet den ærede Taler; jeg vil troe, jeg har det; thi at Trolovelsen i den Form, hvori jeg har fort den frem, skulde være ligesaa saarende for en om Samvittighed i Kirken som den kirkelige Vielse, er en Paastand, som maatte vidne om en Mis kjendelse af Vielsens kirkelige Betydning, og en Sætning, som jeg ikke troer kunde komme fra en Præst i den lutheriske Kirke. Med Hensyn til de Bemærkninger, som fremkom fra den ærede Cultusminister, da var det især Trolovelsen, imod hvilken han vendte sig; der blev sagt, at det var en forældet Skik; jeg vilde ønske, at det var det Værste man kunde sige mod den; thi jeg troer, at de indkomne Adresseer have viist os, at det Værste, der kunde siges mod det borgerlige Egteskabs Indførelse, det er, at det er en endnu for ny Skik, den vil behøve lang Tid inden den bliver saa gammel, at den vinder Indgang i Folkets kirkelige Bevidsthed; og naar det dernæst om Trolovelsen blev tilføjet, at jeg igjennem den søgte at bevare et Skik af Kirkelighed der, hvor der ingen Kirkelighed var, saa vil jo en saadan Betragtning beroe paa den individuelle Opsattelse af Sagen, men det er langt fra, at jeg har søgt at bevare noget Skik af Kirkelighed, at jeg just af Trolovelsesformularen har borttaget alt det, som constituerer dens Væsen som kirkelig Formular. Jeg skulde vistnok ikke ønske noget Skik af Kirkelighed i Livet, dersom Kirkeligheden selv ikke følger med; men Saameget er dog ogsaa vist, at selve dette Skik af Kirkelighed skulle vi i kirkelige Sager ikke foragte, fordi det dog altid er Kirken, der staaer bagved og kaster dette Skik fra sig, og der, hvor intet fuldt kirkeligt Lys kan trænge ind til Menneskenes Hjerter,